

Toegankelijkheid voor gehandicapten

Op 21 januari 2016 is in de Tweede Kamer een amendement aangenomen van inmiddels oud PvdA Kamerlid Otwin van Dijk c.s. over de toegankelijkheid van gebouwen en openbare ruimte voor personen met een handicap. Er komt een algemene verplichting om gebouwen en bedrijven toegankelijk te maken voor mensen met een handicap. De verplichting moet ingaan per 1 januari 2017.

TEKST **JITZE RINSMA**

Otwin van Dijk, sinds 8 juli jl. burgemeester van de gemeente Oude IJsselstreek was van 20 september 2012 tot 5 juli 2016 Tweede Kamerlid voor de PvdA. Hij heeft zich sterk gemaakt voor betere toegankelijkheid van gebouwen. En met succes. 21 januari 2016 is door de Tweede Kamer een amendement van Van Dijk c.s. aangenomen over de toegankelijkheid van gebouwen en openbare ruimte voor personen met een handicap. Er komt een algemene verplichting om gebouwen en bedrijven toegankelijk te maken voor mensen met een handicap. De verplichting moet ingaan per 1 januari 2017. Aan hem de vraag waarom hij het amendement heeft ingediend, wat hij ervan verwacht, wat hij vindt van de toegankelijkheid van parkeergarages in Nederland en wat daarin veranderd moet worden.

Waarom heeft u dit amendement ingediend?
'Sinds mijn achttiende kan ik ten gevolge van een ongeluk niet meer lopen en ben ik om me te kunnen verplaatsen aangewezen op het gebruik van een rolstoel. Dan ervaar je pas waar de zwakke schakels zijn om naar

school te gaan, van de trein gebruik te kunnen maken of een museum te kunnen bezoeken. Deze ervaringen, met de wetenschap dat er in Nederland 2,5 miljoen mensen met een beperking zijn, en dat worden er de komende jaren meer, motiveert mij om mijn steentje er aan bij te dragen omdat te verbeteren.

Het door de Verenigde Naties aangenomen verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (Trb.2007, 169) is recent door de Tweede en Eerste kamer aangenomen en zal binnenkort in het Staatsblad worden gepubliceerd en is dan een feit. Gelijktijdig met de ratificatie is het amendement ingediend.

In Nederland is nog geen wetgeving van kracht dat gebouwen toegankelijk moeten zijn. In andere landen zoals de Verenigde Staten is er sinds 1992 al wel wetgeving.'

Wat houdt uw amendement in?

'Met dit amendement (vergaderjaar 2015-2016 33990 nr.56) beogen de indieners (mede ondertekenaars zijn Dik-Faber en Voortman) er voor te zorgen dat er een

verandering gaat optreden in het denken over toegankelijkheid voor mensen met een handicap. Toegankelijkheid moet normaal worden en ontoegankelijkheid de uitzondering. Aanpassingen om toegankelijkheid aan iedereen aan te bieden is geen extra service maar een vanzelfsprekendheid gegeven de inclusieve samenleving. Het college voor rechten van de mens stelt immers ook: "Het verdrag vraagt van de staat inspanningen op alle terreinen van het maatschappelijk leven. Die inspanningen liggen niet alleen op het gebied van individuele aanpassingen, maar juist ook op het gebied van algemene voorzieningen. Het amendement ligt in het verlengde hiervan. Met dit amendement wordt een artikel 2a toegevoegd aan de wet: Wetelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte en luidt:

1. Degene tot wie het verbod van onderscheid zich richt (in dit kader gebouw eigenaren of exploitanten) draagt daarnaast zorg voor de algemene toegankelijkheid voor personen met een handicap of een chronische ziekte, tenzij dat voor hem een onevenredige belasting vormt.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld ter uitvoering van het eerste lid.

3. De voordacht voor een krachtens het tweede lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overlegd.

Met onevenredige belasting wordt bedoeld dat redelijk en billijk is rekening te houden met bijvoorbeeld een onderscheid tussen bestaande historische gebouwen en nieuwbouw, bouwkundige aspecten en de financiële draagkracht van de exploitant. Naast het feit dat de aanpassing redelijk en billijk moet zijn beoogt het amendement ook een geleidelijke omslag naar algemene toegankelijkheid. Het is niet zo dat ieder gebouw (van een ondernemer) van de een op de andere dag volledig toegankelijk dient te zijn. In de toelichting op het amendement wordt verder aangegeven dat opvattingen over toegankelijkheid in de loop van de tijd zullen veranderen. Wat nu als onredelijk wordt gezien kan over een aantal jaren wel als redelijk worden beschouwd. Terwijl in sommige gevallen aanpassingen onredelijk blijven bijvoorbeeld als het om monumentale gebouwen gaat.

Met het 2e en 3e leden wordt beoogd de betrokkenheid van de Tweede Kamer bij de door de regering op te stellen Algemene Maatregel van Bestuur te waarborgen.'

Hoe gaat het verder met het amendement en blijft u dat volgen?

'Begin volgend jaar wordt artikel 2a in de wet opgenomen en verwacht ik dat de regering met Algemene Maatregelen van Bestuur komt. Mijn betrokkenheid bij het amendement is zo groot dat mijn mede indieners en ik de wijziging van de wetgeving en hoe dat in onze samenleving wordt opgepakt actief blijf volgen. Ook nu ik niet meer in de Tweede Kamer zit. Ik verwacht ook dat de gehandicapte organisaties op het vinkentouw blijven zitten. We zijn alle benieuwd hoe de AMvB eruit gaat zien.'

Een wet maken is één, er uitvoering aan geven en handhaven is twee. Hoe ziet u dat?

'De achtereenvolgende regeringen zijn de afgelopen jaren niet met wetgeving gekomen en het verdrag van de rechten van de mens niet geratificeerd. Ik heb met het indienen van het amendement geprobeerd een grote steen in de vijver te gooien. De publiciteit met Marc de Hond op televisie die met zijn rolstoel het café niet in kon

'Kom je uit de lift, stuit je op twee trapjes'

heeft daar zeker aan bijgedragen. Ik realiseer me dat het noodzakelijk is dat dat eigenaren/exploitanten en ontwerpers/inrichters de komende tijd altijd ook vanuit de gehandicapte gaan denken. Gehandicapten organisaties hebben bij de omslag in denken een belangrijke rol te vervullen, ook richting de overheid.

Het uitvoeren van een *customer journey* kan daarbij echt helpen. Vraag een gehandicapte in een rolstoel en een visueel gehandicapte de plannen te beoordelen, het gebouw in te gaan en te kijken wat beter kan om situaties te verbeteren. Wellicht dat het op termijn nodig zal blijken dat via mediation of dat er zelfs rechters aan te pas moeten komen om zaken voor elkaar te krijgen.'

Kan het Internationaal Toegankelijkheids Symbool (ITS) een rol vervullen bij het verbeteren van toegankelijkheid?

'Het ITS is wel het doel waarnaar we moeten streven. Voor veel gebouwen/diensten is dat nu nog niet helemaal haalbaar. Daarom moeten we ook tussenstappen zetten om de boel in beweging te krijgen. Maar het doel is dus wel ITS. Het toetsen van een gebouw aan de eisen van het ITS kan betrokkenen wel helpen op de weg naar het krijgen van het ITS symbool.'

Als u naar parkeergarages in Nederland kijkt, vindt u dan dat deze toegankelijk zijn voor personen met een beperking?

'Veel parkeergarages doen het best goed. Bij sommige is wel wat mis. Daarbij denk ik aan het niet goed kunnen aanrijden van kaartgevers, smalle invalide parkeerplaatsen, liften niet afgestemd op gebruik door visueel gehandicapte en rolstoelers. Zie de foto van een parkeergarage in het centrum van Groningen: kom je uit een lift, stuit je op twee trapjes.'

NAWOORD

Reactie Interparking op de betreffende parkeergarage: 'Wij zijn er een groot voorstander voor om alle gebouwen en juist ook parkeergarages toegankelijk te maken voor mensen met een handicap. Alle nieuwe voorzieningen zijn uiteraard tip top in orde op dat punt maar helaas hebben ook wij een aantal oude voorzieningen die in een andere tijd zijn ontwikkeld en waar aanpassingen achteraf soms lastig zijn. Graag willen wij opnieuw bekijken, ook gezamenlijk met de gemeente Groningen, of we in dit specifieke geval alsnog vooruitgang kunnen boeken.'

JITZE RINSMA, Keypoint Parking